

INPUT TIL DET VIDERE ARBEJDE

20-10-2021
Side 1 af 2

Spor 4: Tilpasning af affaldsenergikapaciteten

Dette notat indeholder Dansk Affaldsforenings og Dansk Fjernvarmes input til Energi styrelsen ift. spor 4 om tilpasning af kapacitet i det videre arbejde om en model for kontrolleret nedlukning af affaldsenergikapaciteten iht. klimaplanen fra 16. juni 2020.

Væsentligste pointer ift. spor 4 om tilpasning af kapacitet

Det er Dansk Affaldsforenings og Dansk Fjernvarmes opfattelse, at Energi styrelsen hurtigst muligt og som det allerførste element bør sikre en afklaring af, hvordan den konkrete model for reduktionen i kapaciteten skal være, da alle de øvrige elementer i det videre forløb afhænger af dette.

Det er vores opfattelse, at en auktionsmodel af en række forskellige grunde vil være den mest egnede model til at sikre den kontrollerede nedlukning af kapacitet, som er klimaplanens mål.

Rammerne i klimaplanen

Klimaplanen indeholder en målsætning om, at den nationale kapacitet på affaldsenergisområdet ikke overstiger de indenlandske producerede mængder af forbrændingsgenet affald i 2030.

Der skal derfor iht. klimaplanen ske en kontrolleret nedlukning af 30 pct. af affaldsenergikapaciteten. Metoden til det skulle enten være en plan fra KL eller en udbuds-baseret model. Udbud og konkurrence er således iht. klimaplanen ikke et mål i sig selv men et middel til at nå målet om en kontrolleret nedlukning af kapacitet.

Det fremgår desuden af klimaplanen, at *"aftalen gør det samlet set ikke dyrere at være dansker eller drive virksomhed"*, og at parterne bag aftalen har noteret sig, *"at det overordnet vurderes, at effektivisering af affaldsforbrændingen vil føre til samlet lavere affaldspriser og lavere varmepriser i mange tilfælde"*.

Hvordan kan udbud sikre reduktion i kapacitet?

Klimaplanen indeholder ikke nærmere forklaringer på, hvordan udbud og konkurrence kan forventes at føre til den ønskede reduktion i kapaciteten og samtidig indfri vurderingen om, at det samlet set giver lavere affaldspriser og lavere varmepriser.

Umiddelbart vil kravet om udbud føre til et konkurrencemarked, hvor affaldsenergianlæggene hver især skal forsøge at opnå så høj betaling som muligt for det affald, de energiudnytter ved forbrænding. Dette fremgår også af, at affaldssektoren iht. klimaplanen skal leve op til anbefalingerne i statens ejerskabspolitik. Her fremgår bl.a., at selskabets formål alene bør være forretningsmæssigt med fokus på at skabe værdi til ejeren og afkast svarende til, hvad en privat medinvestor ville forvente.¹

¹ Jf. anbefaling 3.2 og 3.5.

Da det affald, der importeres, gennemsnitligt har højere priser end det danske, og da der forventes at være underkapacitet på affaldsforbrænding i EU frem mod 2030, kan det umiddelbart forventes, at de danske priser vil stige til samme niveau som priserne for importeret affald.

Det er ikke klart, hvordan en udbudsbaseret model forventes at kunne sikre hverken den reduktion i kapaciteten, som er formålet med modellen, eller de lavere danske affaldspriser, der er forudsat i klimaaftalen.

Energistyrelsen opfordres til at skabe klarhed over, hvordan en model om udbudsbaseret konkurrence kan sikre opfyldelse af klimaplanens forudsætninger om

- at det skal føre til 30 pct. reduktion i kapaciteten på affaldsenergianlæggene
- at reduktionen i kapaciteten sker på en kontrolleret måde, hvor der er den fornødne tid til at investere i alternative varmekilder
- at det skal være de mindst effektive og mindst miljørigtige anlæg, der lukker
- at det skal føre til lavere danske affaldspriser.

Auktionsmodel til kontrolleret nedlukning af kapacitet

En række af de forudsætninger, der fremgår af klimaplanen, kan indfries ved at gennemføre en auktionsmodel for kontrolleret nedlukning af kapacitet forud for en evt. markedsåbning. En lignende model har været benyttet i Tyskland til afvikling af kulraft.

I en sådan model får ejere af affaldsenergianlæg mulighed for at fremsende tilbud på omkostningen ved at afvikle kapacitet til et uvildigt myndighedsorgan, fx Forsyningstilsynet.

Myndigheden skal herefter ud fra forudgående politisk fastsatte kriterier, der vægter hensyn til klima, miljø, energieffektivitet og energiplanlægning af alternative forsyningsskilder til fjernvarme, udpege hvilke af de fremsendte tilbud, der accepteres, og fastsætte en prioriteret rækkefølge for disse.

Modellen skal således sikre en prissætning af den økonomiske omkostning ved afvikling efter de opstillede kriterier. Derved kan sikres en prioriteret rækkefølge for afvikling af overskydende kapacitet.

Der er flere fordele ved en auktionsmodel.

- Den anviser en konkret metode for reduktion i kapaciteten.
- Den håndterer strandede omkostninger på en kontrolleret og sikker måde.
- Den sikrer, at omkostningerne ikke ender hos tilfældige kommuner og borgere.
- Den kan også sikre god tid til at planlægge og få foretaget de nødvendige investeringer i alternative varmekilder.

Energistyrelsen opfordres til at overveje en auktionsmodel som et hovedelement i at sikre den kontrollerede nedlukning af kapacitet, som er formålet med klimaplanen.